

કેલેન્ડર વિષયક તાર્કિક કસોટી

મિત્રો, સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં તાર્કિક કસોટીના પ્રશ્નોના એક વિભાગમાં કેલેન્ડર વિષયક પ્રશ્ન પુછાય છે. તો આજે આપને અહીં કેલેન્ડર વિષયક પ્રશ્નનો ઉકેલ સરળતાથી અને ચોક્કસ સમયમર્યાદામાં કેવી રીતે શોધી શકાય તે માટેની કેટલીક ઉપયોગી રીતો વિષે જોઈશું.

મોટા ભાગની બુદ્ધિલક્ષી કસોટીઓમાં સમય, તિથી, દિવસ અને વર્ષ સંબંધી પ્રશ્નો વિષયક માહિતી આપવામાં આવે છે. તેના આધારે આપેલ દિવસની તારીખ અથવા આપેલ તારીખનો વાર શોધવાનો હોય છે. આ માટે આપને નીચે આપેલી કેટલીક બાબતો ધ્યાનમાં રાખી ગણતરી કરીશું તો ઉકેલ સરળતાથી મેળવી શકીશું.

- ❖ સામાન્ય રીતે એક સૌર વર્ષ ૩૬૫ દિવસોનું હોય છે.
- ❖ એક વર્ષમાં કુલ ૫૨ અઠવાડિયા + ૧ દિવસ
- ❖ એક ચંદ્રવર્ષ ૩૫૪ દિવસનું હોય છે.
- ❖ આપને સૌ જાણીએ છીએ તે મુજબ સૌર વર્ષમાં દર ચાર વર્ષે એક વખત લીપ વર્ષ આવે છે. આ લીપ વર્ષમાં ફેબ્રુઆરી માસના કુલ દિવસો ૨૯ હોય છે. જ્યારે લીપ વર્ષ સિવાયના વર્ષોમાં ફેબ્રુઆરી માસમાં ૨૮ દિવસ હોય છે. આપેલ વર્ષને જો ૪ વડે નિઃશેષ ભાગી શકાય તો તે વર્ષને લીપ વર્ષ કહે છે.
- ❖ જો કોઈ વર્ષના અંતે ૦૦ આવેલા હોય તો તેને ૪ વડે નહિ બલકે ૪૦૦ વડે ભાગવાથી લીપ વર્ષ જાની શકાય છે.
- ❖ સામાન્ય રીતે સૌર વર્ષની શરૂઆતનો દિવસ અને અંતનો દિવસ(વાર) એક જ દિવસ(વાર) આવે છે. દા.ત. ૧ જાન્યુઆરી ૨૦૧૫ ના રોજ ગુરુવાર હોય તો ૩૧ ડીસેમ્બર ૨૦૧૫ ના રોજ પણ ગુરુવાર જ આવે છે. હા પણ જો વર્ષ લીપ વર્ષ હોય તો વર્ષનો છેલ્લો દિવસ એક દિવસ પાછળ જાય છે.
- ❖ એક વર્ષની અમુક તારીખ , તેના પછીના વર્ષમાં તે તારીખે અગાઉના વર્ષે જે દિવસ હોય તે પછીનો દિવસ આવે છે. દા.ત., ૧૪ જાન્યુઆરી ૨૦૧૫ ના રોજ બુધવાર છે તો ૧૪ જાન્યુઆરી ૨૦૧૬ ના રોજ ગુરુવાર આવે છે. પણ જો વર્ષ લીપ વર્ષ હોય તો જે તે દિવસથી બે દિવસ પછીનો દિવસ આવે છે. દા.ત., વર્ષ ૨૦૧૬ લીપ વર્ષ છે. અહીં ૧૪ જાન્યુઆરી ના રોજ ગુરુવાર છે. તો ૧૪ જાન્યુઆરી ૨૦૧૭ ના રોજ શુક્રવાર નહિ

પણ ગુરુવારથી બે દિવસ બાદનો એટલે કે શનિવાર આવે છે.સામાન્ય વર્ષમાં 52 અઠવાડિયા+ ૧ દિવસ અને લીપ વર્ષમાં 52 અઠવાડિયા + 2 દિવસ બાદ કરવા.

- ❖ તારીખના દિવસો ગણવામાં ૭ ના ગુણાંકમાં આવતી તારીખોમાં સમાન દિવસો હોય છે. એટલે કે જો ૭ તારીખે સોમવાર હોય તો, ૧૪, ૨૧ અને ૨૮ તારીખે સોમવાર જ આવે.
- ❖ જ્યારે અમુક તારીખે અમુક વાર છે તો અમુક તારીખે કયો વાર આવે?? તે નક્કી કરવા માટે સામાન્ય રીતે બંને તારીખો વચ્ચેના દિવસો ગણીને તેને 7 વડે ભાગવા, જો નિ:શેષ ભાગી શકાય તો તે જ દિવસ આવે. પણ જો શેષ વધે તો શેષ જેટલા દિવસ ઉમેરી વાર શોધવો.
- ❖ દ.ત., ૧૮ એપ્રિલ ૨૦૧૪ ના રોજ શુક્રવાર છે તો ૨૫ જુનના રોજ કયો દિવસ આવશે? તો ઉપર મુજબ ગણતરી કરતા બંને તારીખો વચ્ચેના દિવસોનો સરવાળો કરો...એપ્રિલ ના દિવસો ૧૮ તારીખ પછી ગણતા ૧૨ થાય, તે મહિનાના ૩૧ દિવસો અને જુનની ૨૫ તારીખ સુધી એટલે ૨૫ દિવસ જુનના. કુલ સરવાળો કરતા 12+31+25=68 થાય. હવે 68 ને 7 વડે ભાગતા શેષ 5 વધે છે. તો ૧૮ એપ્રિલના શુક્રવારથી 5 દિવસ આગળ ગણતા બુધવાર આવે છે. માટે ૨૫ જુનના રોજ બુધવાર જ હોય.
- ❖ જો વર્ષ લીપ વર્ષ ના હોય તો આટલું યાદ રાખો :
 - ગાંધી નિર્વાણ દિવસ - ૩૦ જાન્યુઆરી, ગુજરાત રાજ્ય સ્થાપના દિવસ - ૧ મે, ગાંધી જયંતી - ૨ ઓક્ટોબર, નાતાલ - ૨૫ ડીસેમ્બરના રોજ એક જ દિવસ(વાર) હોય છે. દાખલા તરીકે, વર્ષ ૨૦૧૩ માં ઉપરની તારીખોમાં બુધવાર છે તો વર્ષ ૨૦૧૪ માં ગુરુવાર અને ૨૦૧૫ માં શુક્રવાર થશે. એટલે કે ૩૦ જાન્યુઆરી એ જો શુક્રવાર છે તો આ વર્ષમાં નાતાલ પણ શુક્રવારે જ આવશે.
 - વેલેન્ટાઇન ડે - ૧૪ ફેબ્રુઆરી, સ્વતંત્રતા દિવસ - ૧૫ ઓગસ્ટ અને સરદાર પટેલ જયંતી - ૩૧ ઓક્ટોબર ના રોજ એક જ દિવસ(વાર) હોય છે. જેમ કે આ તારીખોમાં વર્ષ ૨૦૧૩ માં ગુરુવાર હોય તો વર્ષ ૨૦૧૪ માં શુક્રવાર અને ૨૦૧૫ માં શનિવાર આવશે.
 - ૨૬ જાન્યુઆરી અને ૧૫ ઓગસ્ટ કયા વારે આવશે તે નક્કી કરવા માટે યાદ રાખો કે ૨૬ મી જાન્યુઆરીએ જે વાર હોય તેનાથી બે દિવસ અગાઉનો વાર ૧૫

મી ઓગસ્ટે હશે. જેમ કે જો વર્ષ ૨૦૧૩ માં ૨૬ જાન્યુઆરીએ શનિવાર હોય તો તે વર્ષમાં ૧૫ મી ઓગસ્ટે ગુરુવાર આવે.

- ❖ ખાસ નોંધ: ઉપરોક્ત તમામ તારીખો જે તે વર્ષ પુરતા છે. વર્ષ બદલાતા કે લીપ વર્ષ આવતા આ ગણતરી બદલાઈ શકે છે.
- ❖ ૧ જાન્યુઆરી ઈ.સ. ૦૧ નો દિવસ સોમવાર છે
- ❖ દર અગિયાર વર્ષે કેલેન્ડરનું પુનરાવર્તન થાય છે.

સ્વાધ્યાય

1. મહેશનો જન્મદિવસ આ મહિનામાં ત્રીજા ગુરુવારે છે. આ મહિનો સોમવારે શરૂ થયો છે. તો મહેશની જન્મ તારીખ કઈ હશે?
2. ગઈ કાલની આગળનો દિવસ બુધવાર હતો તો શનિવાર ક્યારે શરૂ?
3. એક મહિનાની ચોથી તારીખે રવિવારની અગાઉનો વાર હતો તો આ મહિનાની અગિયારમી તારીખે કયો વાર હશે?
4. જો ૧ જાન્યુઆરી ૨૦૧૪ ના રોજ બુધવાર હોય તો ૩૧ ડીસેમ્બર ૨૦૧૪ ના રોજ કયો વાર જશે?
5. નીચેના પૈકી કયું વર્ષ લીપ વર્ષ નથી?
a. ૨૦૧૨ B. ૨૦૧૩ C. ૨૦૦૦ D. ૧૯૯૬
6. 15 ઓગસ્ટ ૨૦૧૫ ના રોજ શનિવાર હોય તો સરદાર પટેલ જયંતી કયા વારે આવશે?
7. જો ૨ ઓક્ટોબર ૨૦૧૪ ના રોજ ગુરુવાર હોય તો ૧ ઓક્ટોબર ૨૦૧૫ ના રોજ કયો વાર હશે?
8. આવતીકાલ પછીનો દિવસ નાતાલ છે. જો આજે શનિવાર હોય તો નવા વર્ષના પહેલા દિવસે કયો વાર હશે?
9. જો ૧ જાન્યુઆરી ૨૦૦૧ ના રોજ સોમવાર હોય તો ૧ જાન્યુઆરી ૨૦૧૦ ના રોજ કયો વાર આવે?
10. મહેશનો જન્મ ૧૯૭૨ ના ફેબ્રુઆરીની છેલ્લી તારીખે થયો હતો. તો તેને ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૦ સુધીમાં કેટલા જન્મદિવસ ઉજવ્યા હશે?
11. વર્ષ ૨૦૧૦ નું કેલેન્ડર ફરીથી ક્યારે ઉપયોગમાં લઈ શકાય?